

Рев2 537/12 - дискриминација

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 537/12
27.06.2012. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Власте Јовановић, председника већа, Звездане Лутовац и Предрага Трифуновића, чланова већа, у парници тужиоца В.Т. из П., против тужене Републике Србије, коју заступа РЈП-Одељење у Новом Саду, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1. 726/12 од 05.04.2012. године, у седници већа одржаној 27.06.2012. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 726/12 од 05.04.2012. године.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је као неоснована жалба и потврђена је пресуда Основног суда у Новом Саду П1 780/11 од 26.01.2012. године. Том пресудом одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио утврђење да тужена систематски и системски проводи у односу на тужиоца тешке облике дискриминације.

Тужилац је обавезан да туженој на име трошкова спора исплати 5.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благоремео изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 125/04...) па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. По члану 398. ЗПП ревизија се може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. осим тачке 4. и због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. овог закона која је учињена у поступку пред другостепеним судом. С обзиром да се ревизија не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 4. (да је одлучио суд о тужбеном захтеву за који је стварно надлежан виши суд исте врсте, суд друге врсте или поводом приговора странака суд неправилно одлучио да је стварно надлежан), то су недозвољени ревизијски наводи у којима се истиче да је поступак у првом степену морао бити спроведен у вишем суду, а не у основном суду.

Ревизија се не може изјавити због релативно битних повреда одредаба парничног поступка учињених пред првостепеним судом, па су неосновани ревизијски наводи у којима се истиче да је у првостепеном поступку учињено више релативно битних повреда.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је учествовао на четири расписана конкурса ради избора директора Основне музичке школе Ф.В. у Ш., у току 2007. и 2008. године. Одлукама директора није изабран ниједан кандидат. Из образложења одлука произилази да тужилац није изабран због непотпуне пријаве; непознавања проблематике материјалних и људских ресурса локалне заједнице; и неповољног мишљења школског одбора. По захтеву тужиоца од 08.08.2007. године Општинска управа Ш. – Одељење за општу управу и друштвене делатности је известила тужиоца да је извршена контрола поступања у основној музичкој школи у погледу законитости и да нису утврђене неправилности у раду. Тужилац се обратио Секретаријату за образовање и културу АП Војводине ради управног надзора и у погледу захтева није добио одговор. ОЈТ у Ш. је 30.05.2008. године обавестила тужиоца да не постоји основана сумња да су одговорна лица у основној школи извршила кривична дела из кривичне пријаве. Општински суд је решењем К 158/08 донео решење којим одбија оптужни предлог тужиоца јер дело које је предмет оптужбе није кривично дело (решење је правноснажно). Решењем Окружног суда у Сремској Митровици У 118/07 и У 122/07 одбачене су тужбе тужиоца ради поништаја одлука тужене основне школе. Врховни суд је одбио захтеве за ванредно преиспитивање које је тужилац поднео против решења Окружног суда у Сремској Митровици. Управни суд је пресудом Увп I 6/10 уважио тужбу тужиоца и преиначио решење Окружног суда у Сремској Митровици У 142/07 од 29.11.2007. године па је поништио одлуку Основне школе Ф.В. бр. 212/07 од 03.10.2007. године, због тога што је одлуку донео колегијални орган без сачињеног посебног записника о већању и гласању и без забелешке о једногласно донетој одлуци. Уставни суд је својим одлукама Уж 173/07 од 23.07.2009. године, Уж 36/09 од 12.11.2009. године и Уж 37/09 од 16.11.2009. године усвојио

уставне жалбе тужиоца и утврдио да му је повређено право на правно средство, јер у поуци о правном средству доносилац одлуке није правилно применио одредбе Закона о основама система образовања. Уставни суд није усвојио део уставне жалбе о наводној повреди начела о непосредној примени људских и мањинских права јер одлука школе није довела до повреде начела забране дискриминације с обзиром да тужилац није доказао да му је учињена дискриминација због личних својстава. Тужилац није дискриминисан по основу запошљавања (доступности свих радних места) - није повређено право на рад. Одлука о избору кандидата којом ниједан кандидат није изабран на место директора представља управни акт због чега је поништена пресуда Врховног суда Србије и наложено поновно доношење одлуке о захтеву за ванредно преиспитивање судске одлуке.

На тако утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право када је тужбени захтев одбијен.

Тужилац тужбом захтева заштиту (утврђење) да Република Србија (тужена) спроводи тешке облике дискриминације из члана 13. тач. 5, 6. и 7. почев од 03.08.2007. године па надаље, повређујући његова права из области рада (члан 16. истог закона). Сматра да постоји дискриминација у области рада зато што је иако испуњава све услове конкурса на четири објављена конкурса за директора Основне музичке школе у периоду од 2007-2008. година није изабран иако је испуњавао све услове. Мотиви неизбора су „обезбеђивање функције директора и противправна имовинска корист трећем лицу у складу са партијско политичким циљевима локалне самоуправе и међупартијским договорима на релацији локална самоуправа – покрајина – република“.

Због забране ретроактивног дејства закона у периоду када су објављени конкурси у којима је тужилац учествовао (2007-2008. година) Закон о дискриминацији се не може применити зато што је он донет 2009. године („Сл. гласник РС“ 22/09 од 30.03.2009. године) већ се поступање школе може посматрати кроз примену Закона о раду који садржи правила о забрани дискриминације у области рада (чл. 18-23). Поред тог закона забрану дискриминације предвиђају члан 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, члан 3. Повеље о људским и мањинским правима и грађанским слободама и Устав Републике Србије.

Закон о раду забрањује, одвајање, издвајање, раздвајање, разликовање које није оправдано и којим се незапослено или запослено лице унижава, омаловажава или кињи кроз забрану непосредне и посредне дискриминације (члан 19. Закона о раду). Посредна дискриминација (на коју се позива тужилац) постоји када одређена на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса ставља или би их ставила у неповољни положај у односу на друга лица – лице које тражи запослење, као и запосленог због одређеног својства, статуса, опредељења или уверења из члана 18. По члану 18. критеријуми дискриминације су пол, рођење, језик, раса, боја коже, старост, трудноћа, здравствено стање, инвалидност, национална припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

У конкретном случају правилно је становиште нижестепених судова (и Уставни суд се о томе изјаснио) да у одлукама поводом конкурса и касније у поступању судских органа не постоји ни непосредна, нити посредна дискриминација.

Наиме, нема дискриминације када се за обављање одређених (одговорних) послова као што су примера ради директор, старешина, руководилац одређених организационих целина у правним лицима или државним органима) захтевају строжији критеријуми у погледу знања, организационих способности, праксе, односа са странкама и јавношћу, вештини комуникација без обзира на формално исте школске и стручне квалификације. Разлог (не)пријема на место директора школе је непотпуна пријава непознавање материјалних и људских ресурса у локалној самоуправи, неповољно мишљење од стране више школа, а не одређено лично својство из члана 18. Закона о раду.

Процедуралне грешке у поступку интерне заштите не представљају акте дискриминације јер је обезбеђена судска и управна заштита субјективних права (делимично је ту заштиту тужилац и остварио). Поступање судова у поступку субјективне заштите тужиоца не представља тешке облике дискриминације из члана 13. Закона о забрани дискриминације (период после ступања на снагу закона) јер није било изазивања неравноправности, мржње, нетрпељивости по основу националне, расне или верске припадности, језика, политичког опредељења, пола, родо идентитета, сексуалног опредељења и инвалидитета из тачке 5, нити вишеструке или укрштене дискриминације из тачке 7.

На основу члана 405. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа

судија

Власта Јовановић